

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΛΑΣΣΕΡ

ΤΟ ΠΕΙΣΜΑ ΤΗΣ ΛΙΖΕΤΤΑΣ

Η περιπέτεια αυτή μου έτυχε έδω και λίγο καιρό. Είπε παράξενη κι' αξίζει τον κόπο να την άκουση κανείς, γιατί έχει να κερδίσει κι' όχι να χάσει. Λοιπόν, ξέρετε τη Λιζέττα, την τρυφερή φίλη μου; "Όχι; Δεν πειράζει. Θα σάς την περιγράψω με δυο λέξεις: είναι μια όμορφη γυναίκα. Και τώρα, μη γελάτε... Ναι, η Λιζέττα είναι μια όμορφη γυναίκα, δηλαδή ματαιόδοξη, ιδιότροπη, ελαφρόμουαλη, άνεξηγήγητη, σωστός γρίφος. Είναι μήπως τίποτε το έξαιρετικό; "Όχι, βέβαια. Απλούστατα, όπως και τόσες άλλες, είναι κι' αυτή μια όμορφη γυναίκα που μπορεί —άν θέλη— να κάνει έναν άντρα ευτυχισμένο.

Δέν είναι ανάγκη πειά να σάς αναφέρω ότι μ' όλα αυτά τα έλαττώματά της, η Λιζέττα δέν έχει καθόλου αξιοθαύμαστον χαρακτήρα. Επίσης πρέπει να σάς πώ, ότι κι' εγώ δέν είμαι κανένα φαινόμενο ύπομονης. Όταν το βράδυ γυρίζω από το γραφείο στο σπίτι μ' άρεσει να βλέπω ένα γελαστό πρόσωπο και ν' άκούω μια γλυκειά φωνή στ' αυτιά μου. "Ετσι μόνο μπορώ να ξεκουραστώ από τις σκοτούρες και τα βάσανα της ημέρας. Συμβαίνει όμως το έξης: "Η Λιζέττα τις περισσότερες φορές με ύποδέχεται με χαλασμένα μούτρα και με έκφράσεις όχι και τόσο ευχάριστες. "Όσο για την αίτια της άκεφιάς της, είναι πάντα άξιοθρήνητη: μια φίλη της την κορόιδεψε και δέν πήγε μαζύ της στα έμπορικά. Μια άλλη αγόρασε μια γούνα πιό όμορφη από κείνη που έχει η Λιζέττα... Τέλος, μια άλλη φίλη της έφυγε για ένα μεγάλο ταξίδι άναψυχής κι' όταν θα γυρίσει, θα της λένε ένα σωρό ιστορίες, τις όποιες η Λιζέττα θα είναι ύποχρεωμένη να πιστεύει, γιατί δέν θα μπορεί να έξακριθώση άν είναι άληθινές ή ψεύτικες... "Εγώ τώρα άκούω συνήθως όλα αυτά τα παράπονα δίχως να βγάζω λέξι από το στόμα μου, πράγμα που κάνει έξω φρενών τη Λιζέττα. Μά δέν μπορώ να κάνω τίποτε άλλο, γιατί άλλοιως φοβούμαι πάρα πολύ ότι θα χάσω την ύπομονή μου. "Ενα βράδυ, ώστόσο, μπροστά στη συνηθισμένη σιωπή μου, η Λιζέττα άγρίεψε.

— "Άκουσε, φίλε μου, μου είπε. "Εχω πειά καταλάβει πώς ό,τι ένδιαφέρει έμένα, έσένα σ' άφήνει τελείως άδιάφορο. "Όστόσο, σου τονίζω ότι δέν μπορώ να δείξω κανένα περιπαθές και άδιάπτωτο ένδιαφέρον για τη δουλειά σου, για τις μηχανικές σκοούπες σου!... Σου έμπιστεύομαι τις έπιθυμίες, τα όνειρά μου, τις σκέψεις μου, νομίζοντας πώς θα μπορέσω να σέ συγκινήσω λιγάκι, γιατί ίσχυρίζεσαι πώς μ' αγαπάς. Μά βλέπω καθαρά ότι δέν σου καίγεται καρφί!... Πολύ καλά, λοιπόν... "Ας μη ξανακάνουμε πειά λόγο για μένα. "Ας μιλήσουμε για σένα και για την βιομηχανία σου. Πούλησες σήμερα πολλές ηλεκτρικές σκοούπες; "Ας μιλήσουμε λιγάκι για τις τιμές της Μπούρας, τους άνοιχτούς λογαριασμούς σου και για την άκρίβεια της άλογότριχας. "Εμπρός, εμπρός!... Σέ άκούω... Αυτό το θέμα είναι πάρα πολύ ένδιαφέρον! Μά δέν ντρέπεσαι, καυμένε... Κ' ύστερα λές πώς ξέρεις να μιλήσης στις γυναίκες, έσύ!...

Την ίδια σκηνή μου την έκανε και πολλές άλλες φορές. Βέβαια, κατά βάθος, η Λιζέττα δέν είναι κακή, μά είναι πεισματάρα. Κι' έτσι, ένα βράδυ, έχασα πειά την ύπομονή μου και της είπα:

— Σέ είδοποιώ, κυρία μου, ότι άν έξακολουθήσης να κοροϊδεύης τη δουλειά μου, θα ήταν πολύ καλύτερο...

"Η Λιζέττα κατάλαβε και σώπασε.

— Δηλαδή, έκανε σέ λίγο, θα μπορούσες να μ' έγκαταλείψης;

"Η σιωπή μου την πλήγωσε κατάκαρδα. "Η Λιζέττα έγινε έξω φρενών. Κι' όπως ήταν φυσικό, άρχισε να φωνάζη:

— Πολύ καλά! Δέν θα λάθης τον κόπο να μου το πής δυο φορές!... "Αν νομίζης πώς περνώ έδω μια ευχάριστη ζωή, άπατάσαι, φίλε μου. Είμαι νέα κι' όμορφη κι' οί γονείς μου μ' έφεραν στον κόσμο για να διασκεδάζω και να

γελώ. Δέν μπορώ πειά να βλέπω αυτό το σκυθρωπό πρόσωπό σου που μου δηλητηριάζει τη ζωή. Λοιπόν, αντίο! Γυρίζω στη θεία μου, που με περιμένει με άνοιχτή άγκαλιά...

— Θα πās στη θεία σου; της είπα ειρωνικά.

— Μάλιστα! μου άπάντησε με πείσμα η Λιζέττα. Κι' άμέσως, δίχως να χάσω ούτε ένα δευτερόλεπτο!...

Κι' άλήθεια, ύστερ' από μια ώρα, άφου έτοιμάσε τις βαλίτσες της, με παράτησε κι' έφυγε από το σπίτι.

Μόλις έκλεισε η πόρτα πίσω της, όμολογώ ότι έννοιωσα τη μοναξιά να με βαραίνει σαν πλάκα τάφου στο στήθος. "Αν την παρακαλούσα ν' αλλάξη γνώμη, θα έμενε, μά δέν μ' άφηνε ό έγωϊσμός μου. "Όστόσο, το άδικο το είχα έγώ... "Εγώ είμαι ό πιο λογικός... "Εγώ έπρεπε να την συγκρατήσω... Κάθισα λοιπόν κι' έγραψα ένα γράμμα, πολύ καθώς πρέπει, πολύ άπλό, μά και πολύ συγκινητικό. Σ αυτό έβαζα όλα τα πράγματα στη θέσι τους και της έξωμολογούμην ότι κι' εγώ είχα έλαττώμα, όπως κι' εκείνη... Στ' άλήθεια ήταν ένα όμορφο γράμμα, που μπορούσε να φέρη στον ίσιο δρόμο οποιαδήποτε άσωτη ψυχή...

"Αμα έκλεισα το φάκελλο, λοιπόν, φώναξα τον Ζουστέν, τον καμαριερη μου που πήγαινε ν' αγοράση έφημερίδες και του έδωσα το γράμμα για να το ταχυδρομήση. "Ηταν άκόμη νωρίς. Πλησίαζαν η ξέη. Την άλλη μέρα το πρωί η Λιζέττα θα έπαιρνε το γράμμα μου. Και με μια άπερίγραπτη άγωνία περίμενα το αποτέλεσμα.

"Η έπομένη ήταν Κυριακή. Συνήθως βγαίνω στις έννέα και κάνω έναν μεγάλο περίπατο. Μά ένείνη την Κυριακή έμεινα στο σπίτι και δέν είχα άδικο, γιατί κατά τις δέκα η ώρα χτύπησε το τηλέφωνο... Κι' άκουσα η φωνή της Λιζέττας πιό γλυκειά από κάθε άλλη φορά και σχεδόν ίκετευτική:

— "Εσύ είσαι, αγάπη μου;

— Ναι... "Εγώ είμαι.

— Ξέρεις... Τώρα βλέπω ότι παραφέρθηκα... "Όμολογώ το πείσμα μου... Κι' όπως πάντα, έχεις δίκην... Θεωρώ περιττό να σάς περιγράψω τη χαρά μου. Το γράμμα μου είχε κάνει το θαύμα του. Βέβαιος λοιπόν για τη νίκη μου, της άπάντησα μεγαλόψυχα:

— Τη στιγμή που άναγνωρίζεις το άδικό σου, αγαπητή μου, άς μη ξαναμιλήσουμε πειά γι' αυτό. Πάνε... Ξεχάστηκαν όλα!...

— Λοιπόν, μπορώ να ξαναγυρίσω;... Με τις βαλίτσες μου;

— "Εννοείται!... Σέ περιμένω!...

"Υστερ' από μια ώρα, η Λιζέττα ήταν μέσα στην άγκαλιά μου. "Α! τί φιλιές ήταν εκείνα; Καθώς λοιπόν την κρετούσα στην άγκαλιά μου, με την καρδιά που ξεχειλίζει από τρυφερότητα, της είπα με κάποια δόσι ματαιοδοξίας:

— Μά την άλήθεια, είμαι πολύ ευχαριστημένος από το αποτέλεσμα που είχε το γράμμα μου...

— "Ε; ξαφνιάστηκε η Λιζέττα. Πώς; Ποιό γράμμα;

— Ποιό γράμμα; άπόρησα. Αυτό που σου έγραψα χθές και που σ' έκανε να παρατήσης το πείσμα σου και να ξαναγυρίσης κοντά μου!

— Δέν έλαβα κανένα γράμμα! μου άπάντησε ξερά η Λιζέττα.

— "Ελα, άφησε τ' άστεία! της είπα χαμογελώντας. Αυτό το γράμμα το έρριξε χθές, στις ξέη η ώρα, ό Ζουστέν, ό καμαριέρης μου...

Και φώναξα τον Ζουστέν.

— Τί ώρα ταχυδρομήσες χθές το γράμμα μου; τον ρώτησα.

"Ο Ζουστέν τα έχασε και χλώμιασε.

— "Ω, κύριε, έκανε, σάς ζητώ συγγνώμην... μά το έχασα στην τσέπη μου!... Τρέχω άμέσως να το ρίξω!...

— Δέν είναι πειά ανάγκη!... του άπάντησα άπογοητευμένος. Είσαι ένας ήλιθιος!...

Και γύρισα προς την Λιζέττα. "Η τρυφερή φίλη μου με

(Συνέχεια στη σελίδα 54)



"Η Λιζέττα είναι μια ματαιόδοξη κι' ελαφρόμουαλη γυναίκα: ένας σωστός γρίφος!...

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΚΙ' ΕΝΑ ΚΛΕΙΔΙ'.

(Συνέχεια από τη σελίδα 19)

σταματήση στο κατώφλι... Μά ή ώρα είχε πέντε και δέκα... Κ' ή Γκιγεμέτ θα βρίσκεται πειά κοντά στο φίλο της...

Πού είχε αυτή ή όδος Στρατηγού Ντυράν;

"Ενας άστουφύλακας, τόν όποιο ρωτάει ό 'Εμμανουήλ, τόν πληροφοροει.

Φτάνει μπροστά στον άριθμό 4, μπροστά στην πόρτα του Ισογείου...

Τό κλειδι βρίσκεται στο χέρι του, ψυχρό σαν τό άτσάλι ένός ρεβόλβερ...

Τήν άνοίγει άνάλαφρα...

Παρ' όλο αυτό κάνει λίγο θόρυβο, γιατί τό χέρι του τρέμει...

Μπαίνει σ' ένα σκοτεινό προθάλαμο.

Μουρμουρίσματα άκούγονται από τό διπλανό δωμάτιο και μι' άχτίνα τριανταφυλλένιου φωτός περνάει κάτω από τήν πόρτα...

Ναί, μέσα στη κάμαρη ή κουρτίνες είχε τραθηγμένες, μά μία λάμπα είν' άναμμένη...

Ό 'Εμμανουήλ διστάζει, με τό μέτωπό του πλημμυρισμένο στον ιδρώτα... άνασαινοντας βαρείά.

Θεέ μου, πόσο κακό τού κάνει αυτό...

Κι' έπειτα μ' ένα ξαφνικό σπρώξιμο, άνοίγει τήν πόρτα...

Μιά κραυγή άκούγεται... 'Η κραυγή πού περιμένε ν' άκούση. 'Η κραυγή τής ένοχης γυναίκας πού συλλαμβάνεται...

Μά...

— Μαμά! φωνάζει ό 'Εμμανουήλ.

'Η γυναίκα πού είν' εκεί, ή ένοχη γυναίκα είν' ή μητέρα του!

Τό πράγμα είχε άλλωστε πολύ άπλό. Τό γράμμα είχε μονάχα τή διεύθυνσι: «Κύριον Λαθαιαντέρ». 'Υπήρχαν δυό κύριοι Λαθαιαντέρ στο έργοστάσιο... Τό γράμμα λοιπόν ήταν για τόν πατέρα του...

'Η Γκιγεμέτ είχε άθώα... Ναί, επί τέλους, για τή στιγμή είν' άθώα... 'Ολες ή γυναίκες μπορούν να προδώσουν, άφοδ... άφοδ...

Ό 'Εμμανουήλ είν' άνακουφισμένος, μά δέν άναπνέει καλύτερα. Νοιώθει ένα πόνο λιγώτερο ζωηρόν από πριν, μά πολύ πιο βαθύ... 'Ενα πόνο πού, τό καταλαβαίνει, δέν θα τού περάση ποτέ, ένα πόνο άθεράπευτο...

'Η μητέρα του τραυλίζει:

— 'Αγαπημένε μου Μωρίς... 'Ακουσε...

«'Αγαπημένε μου». Είχε μία λέξις πού δέν μπορεί πειά να τήν άκούση. «'Αγαπημένε μου», είχε δυό λέξεις πού μία γυναίκα τις λέει και στον φίλο της... Αυτό δέν τό είχε σκεφτή ποτέ ως τότε...

Ό άντρας πού στέκεται εκεί, χαμένος, άποθλακωμένος, είχε ό κ. Γκριμπουα, ό φίλος τού πατέρα του πού πήγαινε κι' έτρωγε κάθε βδομάδα στο σπίτι τους.

— 'Αγαπημένε μου... ψιθυρίζει πάλι ίκετευτικά ή μητέρα του.

Τί περιμένει τάχα να τής πη;

Δέν μπορεί να τής πη τίποτε, δέν έχει να τής πη τίποτε... Σάν τρελλός, κάνει άπότομα μία μεταβολή και φεύγει...

'Εκείνο τό πρωί, ό 'Εμμανουήλ είχε νομίσει πως έγινε πραγματικά άντρας, επειδή έννοιωσε πως ήταν μόνος διευθυντής τού έργοστασίου, χωρίς τόν πατέρα του...

Μά δέν είχε γίνει έντελώς...

'Υπήρχε ακόμα μέσα του ένα μικρό παιδι πού λάτρευε τή μητέρα του, τή μικρή του μαμά...

Τώρα, τό παιδι αυτό είχε πεθάνει...

ΑΝΤΡΕ ΜΠΙΡΑΜΠΩ

Ο ΜΠΟΕΜΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΕΡΛΑΙΝ

(Συνέχεια από τη σελίδα 12)

Ο Βερλαίν δέν άπάντησε τίποτα, μά έξεσπασε σε δυνατά κι' άκράτητα γέλια.

Είχεν άντιληφθή ότι ό «μεθοδικός», ό «ταχτικός» Κοππέ έχασε τό καπέλλο του στην κρεμάστρα τού καφενείου.

Ό Κοππέ ντροπιασμένος, διέκοψε τό κατηγορητήριό του, άρχισε κι' αυτός να γελάει και οι δύο φίλοι έσφισαν μ' έγκαοδιότητα τα χέρια τους.

Ό Βερλαίν έμεινε ως τό τέλος τής ζωής του ό ίδιος, όπως ήταν πάντοτε, μά αυτό δέν τόν έμπόδισε καθόλου να θεωρηται σήμερα ως ένας από τους τέσσερες - πέντε μεγαλύτερους Γάλλους ποιητάς τού αιώνος του.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΛΕ ΡΟΥΖ

ΠΩΣ ΒΡΗΚΑΝ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥΣ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 9)

να γίνη πασίγνωστη. Πριν γίνη λοιπόν ήθοποιός ήτο μαθήτρια τού Κονσερβατουάρ και πιο πριν άκόμη ήταν μαθήτρια τού σχολείου. Κανένα ένδιαφέρον δέν παρουσιάζει λοιπόν για τήν δημοσιογραφική αυτή έρευνά μας. 'Ηρκέσθη ν' άκολουθήση τόν ένδοξο δρόμο πού τής χάραξε ή μητέρα της.

Η κ. ΚΑΤΙΝΑ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Για τήν Κατίνα 'Ανδρεάδη μπορεί να πη κανεις τα ίδια πράγματα. Πριν να γίνη ήθοποιός ήταν ένα κορίτσι τής καλής κοινωνίας με όλες φυσικά τις άνέσεις του και τήν άρτία μόρφωσί του. Δέν πείνασε και δέν πάλαψε στη ζωή της για ν' άναδειχθή. 'Η Μαρίκα Κοτοπούλη τήν έκανε γνωστή στο κοινόν και ή 'Ανδρεάδη με θάρρος τράβηξε μπροστά. 'Εκανε δικό της θίασο, δικό της θέατρο και δικό της κοινό πού τήν λατρεύει.

Ο κ. Γ. ΠΑΠΑΣ

Ό κ. Παπās είχε διαλέξει αρχικώς τό πιο πεζό και τού πιο άκατάλληλο για τόν χαρακτήρα του έπάγγελμα. 'Ακολουθώντας τήν έπιθυμία των δικών του και πρό πάντων τήν κλίσι του, έγινε γεωπόνος. 'Εφτασε όμως να παρακολουθήση λίγες φορές τό θέατρο για ν' αλλάξει γνώμη και να παρη τήν άπόφασιν να γίνη ήθοποιός. Και πραγματοποίησε εϋτή τήν έπιθυμία του. Σήμερα ό κ. Παπās είναι ένας καλός ήθοποιός.

Θ. ΔΡΑΚΟΣ

ΣΤΟ ΑΛΛΟ ΦΥΛΛΟ: "Αλλα έπαγγέλματα των ήθοποιών μας.

ΤΟ ΠΕΙΣΜΑ ΤΗΣ ΛΙΖΕΤΤΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 50)

κτύταζε μ' άγρια μάτια.

— Ό ήλίθιος είσαι συ, τό καταλαβαίνεις; φώναξε. Πίστεψες λοιπόν ότι γύρισα πίσω, επειδή διάβασα τό σαχλό γράμμα σου; "Όχι, φίλε μου! Γύρισα γιατί έχω καλή καρδιά και γιατί κατάλαβα πως έφταιγα. Δέν μου χρειαζόταν όμως, ήλίθιε, κανένα γράμμα για να άναγνωρίσω τό σφάλμα μου!... Βλέπω με λύπη τώρα ότι έκανα μία μεγάλη άνοησία. 'Εσυ έμεινες ό ίδιος. Είσαι ένας έγωιστής! 'Ενας άνυπόφορος έγωιστής. Λοιπόν, για να σε τιμωρήσω, θα φύγω πάλι. Κι' αυτή τή φορά, σου τ' όρκίζομαι, για πάντα!...

Κ' ή Λιζέττα έφυγε χτυπώντας πίσω της τήν πόρτα. 'Από τότε δέν ξαναγύρισε πειά...

Αυτή λοιπόν είχε ή άπίστευτη περιπέτειά μου, πού δείχνει τόν χαρακτήρα όχι μόνο μιας γυναίκας, αλλά και πολλών άλλων. Θέλω όμως να προσθέσω σ' αυτό ότι πολλοί άνδρες σε κάτι τέτοιες περιστάσεις, είναι πραγματικές γυναίκες...

ΖΑΝ ΛΑΣΣΕΡ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 21)

ών...

'Εξ ένστίκτου κτύταζε προς τό ταβάνι. Κ' είδε τότε τό βαθύ θόλο τού κρεββατιού του να κατεβαίνει άργά... Σε λίγο θα τόν συνέτριβε με τόν όγκο του.

'Ενας τρελλός φόος δεκαπλασίασε τις δυνάμεις του. Γλυστρώντας προς τό πλάι, πήδηξε κάτω άπ' τό κρεβάτι και ρίχτηκε προς τήν πόρτα, πού έτριξε κάτω άπ' τό βάρος του, χωρίς ωστόσο να ύποχωρήση. Ό Τζών τράβηξε τό πιστόλι του :αι πυροβολώντας στην κλειδωνιά της, τήν έκανε κομμάτια. "Επει' από μία στιγμή ήταν έλεύθερος.

Δέν θυμήθηκε ποτέ πως κατώρθωσε να βγη άπ' τό σπίτι. Τόν ξαναβρήκαν κατά τό μεσημέρι, να πλανιέται κοντά στο Μπάουμ μισότρελλος...

'Η άστυνομία πού ανέλαβε τήν ύπόθεσιν, δέν κατώρθωσε ν' άνακαλύψη ποτέ τό μυστηριώδες σπίτι τού δάσους, ούτε και τό μονοπάτι πού ώδηγούσε σ' αυτό. Λες και τό είχε καταπιή ή γη.

WILLIAM HALLAT